

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΙΖ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 717 ²	Ἁγίου Αὐγουστίνου Δευτέρα 15 Ἰουνίου 2015 (2000)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	---	---

Ποῦ ἡ εὐτυχία; (κατὰ τὸν ἅγιο Αὐγουστίνο)

Ἀνέτειλε, ἀγαπητοί μου, ανέτειλε καὶ πάλι ἡ ἑορτὴ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, τοῦ μεγάλου διδασκάλου καὶ πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ μιλήσουμε γι' αὐτόν; Δὲν θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸν βίο του. Θὰ παρουσιάσουμε μόνο **μία πτυχὴ τῆς διδασκαλίας του.**

Ἔζησε τὸν 5ον αἰῶνα. Ὑπῆρξε φωτεινὴ διάνοια, μεγαλοφυΐα, διαυγέστατο πνεῦμα, ἀπὸ τὰ σπάνια ἐκεῖνα πνεύματα ποὺ παρουσιάζονται κάθε 500 χρόνια. Τὰ χαλίκια εἶνε ἄφθονα, ἀλλὰ τὰ διαμάντια εἶνε λίγα· καὶ μέσα στὰ χαλίκια τῆς ἀνθρωπότητος **ἀδάμας ἐκλεκτὸς ὑπῆρξε ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος.**

Ὑπῆρξε **διάνοια φιλοσοφική.** Ὑπῆρξε ἀετός, χρυσάετος, ποὺ φτερούγισε στὸ νοητὸ κόσμο καὶ φιλοσόφησε ὅσο λίγοι.

Ἐνα ἀπὸ τὰ προβλήματα ποὺ ἀπησχόλησαν τὴ διάνοιά του ἦταν καὶ τὸ ζήτημα: Ποιό εἶνε τὸ ὕψιστο ἀγαθό. Τί, δηλαδή, ἱκανοποιεῖ ἀπολύτως τὸν ἄνθρωπο. Ἀκόμη πιὸ ἀπλᾶ: Ποῦ βρίσκεται ἡ εὐτυχία; **Ποιό εἶνε τὸ ἀνώτερο ἀγαθό, ποὺ κάνει τὸν ἄνθρωπο εὐτυχισμένο;**

Σ' αὐτὸ δίνει ἀπάντησι ὁ ἱερὸς πατὴρ στὸ περίφημο ἔργο του «**Ἡ πολιτεία τοῦ Θεοῦ**». Ἐκεῖ, στὸ 19ο κεφάλαιο, ὁμιλεῖ διεξοδικῶς γιὰ τὸ θέμα, ἐξετάζοντάς το φιλοσοφικῶς, ψυχολογικῶς, κοινωνικῶς καὶ ἠθικῶς.

Κάνει λόγο γιὰ κάποιον Ῥωμαῖο φιλόσοφο, τὸν Μάρκο Οὐάρωνα, ὁ ὁποῖος ἔγραψε σχετικὸ βιβλίο. Λέγει, ὅτι ὁ **Οὐάρων** ἐρεύνησε τὸν ἀρχαῖο κόσμο, τὰ βιβλία τῆς ἐποχῆς του, γιὰ τὸ ποῦ θὰ βρῆ ὁ ἄνθρωπος τὴν εὐτυχία. Καὶ διεπίστωσε, ὅτι **οἱ φιλόσοφοι διαφωνοῦν.** Γιὰ μετρήστε· ἔχουμε 288 γνώμες φιλοσόφων, ποὺ ἐκφράζουν διαφορετικὲς ἀπόψεις!

Μιλώντας ἀπλούστερα καὶ ἀναλύοντας τὴν

σκέψι τοῦ ἱεροῦ πατρὸς, λέμε τὰ ἐξῆς ἐπάνω στὸ ἐρώτημα, Ποῦ βρίσκεται ἡ εὐτυχία;

***

Διψαλέα ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἔλαφος διψῶσα «ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ» (Ψαλμ. 62,2), ζητεῖ τὴν πηγὴ ἐκεῖνη, στὴν ὁποία θὰ δροσισηθῆ.

● Ποῦ λοιπὸν εἶνε ἡ εὐτυχία; Μήπως εἶνε **στὸ κάλλος, στὴν ἀνθρώπινη ὁμορφιά;**

Ναί, ἀπαντᾷ ὁ ἱερὸς πατὴρ· τὸ κάλλος, ἡ ὁμορφιά, εἶνε δῶρο τοῦ Θεοῦ, εἶνε θεῖα δωρεά. Καλὸ τὸ κάλλος. Ἄλλὰ δὲν εἶνε αὐτὸ τὸ ἀπόλυτο ἀγαθό. Πηγαίνετε **στὰ μνήματα.** Ἐκεῖ θὰ δῆτε, ὅτι τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρός, ποὺ σὰν μαγνήτης ἐλκύει τὸν κόσμο, καταντᾷ ἀηδία. Καὶ ἡ ὠραιότερη γυναίκα καὶ ὁ ὠραιότερος ἄνδρας, ὅταν ἔρθῃ ὁ θάνατος, γίνονται «**σκωλήκων βρῶμα καὶ δυσωδία**» (Ἐξῆδ. ἀκολ.).

● Ποῦ εἶνε ἡ εὐτυχία; Στὸ κάλλος; Ὁχι. «**Ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης**» (Ἐκκλ. 1,2). Ποῦ εἶνε ἡ εὐτυχία; Μήπως εἶνε **στὴν ῥωμαλεότητα;** στὰ ἀθλητικὰ σώματα, στὸν στίβο καὶ στὴ γυμναστική; Ἀπαντᾷ ὁ ἱερὸς πατὴρ:

Καλὴ ἡ γυμναστική, καλοὶ οἱ ἀθληταί, καλὰ τὰ ἀγωνίσματα. Ἄλλὰ γυμναστικὴ **χωρὶς Θεό,** γυμναστικὴ χωρὶς ἀρετὴ, δὲν ἔχει νὰ προσφέρῃ πολλὰ πράγματα.

● Ποῦ εἶνε ἡ εὐτυχία; Μήπως εἶνε **στὴν οἰκογένεια, στὸ γάμο;** Ἡ εὐτυχία εἶνε στὸν ἄνδρα, στὴ γυναίκα καὶ στὰ παιδιά; ἔρωτᾷ ὁ ἱερὸς πατὴρ. Καὶ ἀναλύοντας τὸ θέμα ὁ φίλος αὐτὸς τῆς οἰκογενείας, ποὺ ἀγαποῦσε τὴ μητέρα του τρυφερὰ καὶ τὴ θυμόταν μὲ δάκρυα, ἀπαντᾷ καὶ λέει:

Καλὴ ἡ οἰκογένεια, καλὸς ὁ γάμος· τὸν εὐλόγησε ὁ Χριστὸς στὴν Κανᾶ. Ἄλλὰ δεῖξτε μου ἓνα ἀνδρόγυνο ἀπόλυτα ἀρμονικό. Δεῖξ-

τε μου μιὰ οἰκογένεια πού νὰ ζῆ ἀγγελικὰ ἐπὶ τῆς γῆς. **Σπάνιο πρᾶγμα.**

Γνώριζε ἐκεῖνος, ὡς ἐπίσκοπος καὶ ὡς ἐξομολόγος, τὰ μυστικά καὶ τὰ **προβλήματα** τῆς οἰκογενείας. Σ' αὐτὸν κατέφευγαν τὰ ἀνδρόγυνα πού ζητοῦσαν διαζύγιο· σ' αὐτὸν κατέφευγαν οἱ μανάδες κλαίγοντας γιὰ τὴν ἀθλία συμπεριφορὰ τῶν παιδιῶν τους· σ' αὐτὸν κατέφευγαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ζητώντας παρηγοριά. Ἀπαντᾷ λοιπὸν καὶ τί λέει;

Αὐτὸ πού λέει καὶ τὸ **κοινὸ αἶσθημα**. Εἶνε γνωστό, τί λέει συχνὰ ὁ κόσμος· Παντρεύτηκα γυναῖκα, ὁποῖα συμφορὰ! γεννήθηκαν παιδιά, νέα βάσανα...

● Ποῦ εἶνε λοιπὸν ἡ εὐτυχία; Στὸ κάλλος; Ὁχι. Στους στίβους τῶν ἀγώνων; Ὁχι. Στὴν οἰκογένεια; Ὁχι. Ποῦ εἶνε ἡ εὐτυχία; Μήπως **στή φιλία;**

Καλὴ ἡ φιλία. Πλέκει τὸ ἐγκώμιό της ὁ ἱερός πατήρ, πού συνδέθηκε διὰ δεσμῶν φιλίας μὲ ἐκλεκτὰ πρόσωπα. Εὐτυχῆς ὁ ἄνθρωπος πού βρῆκε φίλους εἰλικρινεῖς. Διότι ὅσο ἀξίζει ἓνας φίλος, δὲν ἀξίζουν χίλιοι ἀδελφοί. Ἄλλ' ὠρισμένες φορὲς ἡ φιλία καταντᾷ **προδοσία**, διαβολὴ καὶ συκοφαντία. Τὰ μεγαλύτερα πλήγματα τὰ αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν προδοσία τῶν φίλων. Μὲ φίλημα, λέει, ὁ Ἰούδας παρέδωσε τὸ Χριστό. Ἦταν μαθητῆς καὶ φίλος, καὶ κατήντησε προδότης. «*Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδω;*» (Λουκ. 22,48). Γι' αὐτὸ λέει ὁ ἅγιος·

Ἀκούω ἀνθρώπους νὰ εἶνε ἀγανακτισμένοι, γιατί πικράθηκαν ἀπὸ ψεύτικους φίλους. Ἄκουσα, λέει, ἓναν ἀπλοῖκὸ ἄνθρωπο, πού τὸν πρόδωσε ὁ φίλος του καὶ κινδύνευσε νὰ καταστραφῆ, τὸν ἄκουσα νὰ λέη· **Προτιμῶ νὰ ἔχω φίλο τὸ σκύλο μου παρὰ τὸν ἄνθρωπο.** Προτιμῶ τὴ συντροφιά τῶν ζώων, παρὰ τὴ συντροφιά τῶν ἀνθρώπων... Ἔτσι διεκτραγωδεῖ τὴν ἀποτυχία τῆς φιλίας.

● Ποῦ λοιπὸν ἡ εὐτυχία; Μήπως ὑπάρχει **στήν φιλοσοφία;**

Καλὴ καὶ ὑψηλὴ ἡ φιλοσοφία. Ἀλλὰ ποιά φιλοσοφία φέρνει τὴν εὐτυχία; Οἱ φιλόσοφοι συγκρούονται. Οἱ γνῶμες τους ἀλλοπρόσालλες, ὅπως εἴπαμε. **Ἀδιέξοδο καὶ στενοχώρια** μεγάλη. «*Βιβλία πολλά... κόπωσης σαρκός*» (Ἐκκλ. 12,12). Δὲν ὑπάρχει ἀνάπαυσις μέσα στὸ λαβύρινθο τῆς ἀνθρωπίνης φιλοσοφίας.

● Ποῦ ὑπάρχει τέλος πάντων εὐτυχία; Μήπως **στή φιλία τῶν ἀγγέλων;** Μιὰ περιέργη ἰδέα καὶ θεωρία τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου. Τὰ πουλιά δὲν μὲ συγκινοῦν, τὰ ποτάμια δὲν μὲ

γεμίζουν, ἡ θάλασσα δὲν μὲ εὐφραίνει, τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ δὲν μὲ ἀναπαύουν. Ζητῶ, πέρα ἀπὸ τὰ ἄστρα, τὴ φιλία τῶν ἀγγέλων. Καὶ νομίζω, ὅτι τὴ νύχτα ἀκούω φωνὲς ἀγγέλων...

Ἄλλὰ, Θεέ μου, φύλαξέ με. Διότι καὶ ὁ σατανᾶς ἄγγελος εἶνε. Καὶ φτερουγίζει τὴ νύχτα καὶ πλησιάζει τὴν κλίνη τῆς ὀδύνης μου. Καί, ἐνῶ εἶνε σατανᾶς, μοῦ παρουσιάζεται σὰν ἄγγελος καὶ **μὲ ἀπατᾷ. Δυσπιστῶ** λοιπὸν καὶ στὴ φιλία τῶν ἀγγέλων, διότι καὶ οἱ δαίμονες μεταμορφώνονται σὲ ἀγγέλους φωτός (βλ. Β' Κορ. 11,14). Χριστέ μου, ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐτυχία;

● Καὶ κάνει τὴν **διαπίστωση**:

Μέσα στὸ λαβύρινθο καὶ στὴν ἐρημιὰ τοῦ κόσμου ἡ ψυχὴ ἀναπαύεται **μονάχα στὸ Θεό**. Καὶ ἡ πιὸ μεγάλη εὐτυχία, μπροστὰ στὴν εὐτυχία τοῦ Θεοῦ, εἶνε μικρὴ καὶ ἀσήμαντη.

Καὶ **καταλήγει** στὰ ἐξῆς σπουδαιότατα.

Ἄν πάρης τὸ ψάρι καὶ τὸ βγάλης ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἀκόμη κι ἂν τὸ βάλῃς ἐπάνω σὲ ἄμμο ἀπὸ χρυσάφι, σπαρταρᾷ. Ὅπως λοιπὸν τὸ ψάρι δὲν ζῆ ἔξω ἀπὸ τὸ νερό, καὶ ὅπως τὸ πουλὶ δὲν ζῆ ἔξω ἀπὸ τὸν ἀέρα, ἔτσι καὶ **ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ ἔξω ἀπὸ τὸ Θεό**, ἔξω ἀπὸ τὴν ἀγία του Ἐκκλησία.

Καὶ λέει ὁ ἱερός πατήρ· Ὡ Θεέ μου, ἡ ψυχὴ μου εἶνε ἀνήσυχη, ταραγμένη, δυστυχημένη, **ἕως ὅτου ἀναπαυθῆ σ' Ἐσένα.**

* * *

Ἰδού, ἀγαπητοί μου, μιὰ ὄψι τῶν φιλοσοφικῶν σκέψεων τοῦ μεγάλου πατρός. Ἰδού μιὰ **ἀπάντησι** στὸ μεγάλο ζήτημα «ποῦ εἶνε ἡ εὐτυχία».

Ἄς ἀνακρίνουμε κ' ἐμεῖς τὸν ἑαυτό μας. **Ποῦ ζητοῦμε τὴν εὐτυχία;** Στὰ παιδιά μας, στὶς γυναῖκες μας, στοὺς ἄνδρες, στὰ βιβλία, στὰ ἀξιώματα, στὸν πλοῦτο...;

Μηδὲν εἶνε ὅλα. Μηδὲν ὁ πλοῦτος, μηδὲν ἡ δόξα, μηδὲν τὰ κάλλη, μηδὲν ἡ δύναμις, μηδὲν τὰ πάντα. Ἐνα καὶ μόνο ἓνα ὑπάρχει. Πάνω ἀπὸ τὰ ἄστρα καὶ κάτω ἀπὸ τὰ ἄστρα, μακριὰ στὶς ἀβύσσους τῶν θαλασσῶν, **ἓνα** εἶνε, ἀδέρφια μου, πού **ἀξίζει** στὸ μάταιο αὐτὸ κόσμο. Τίποτε ἄλλο δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς ξεδιψάσῃ «*ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ*» (ἔ.ἀ.). Σὰν τὸ ἐλάφι τὸ διψασμένο τρέχουμε κ' ἐμεῖς διὰ μέσου τῶν στεππῶν καὶ τῶν ἐρήμων τοῦ κόσμου, καὶ ζητοῦμε τὸ κρυστάλλινο νερό. Καὶ τὸ κρυστάλλινο νερὸ εἶνε ὁ **Ἰησοῦς Χριστός**· ὄν, παῖδες, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερευσοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**